

CUPRINS

PREMISE _____	1
---------------	---

CAPITOLUL I. SUCCESIUNEA ÎN TIMP DE LEGI

PENALE _____	5
1.1. Noțiunea de „lege penală”. Principiul legalității _____	5
1.2. Distincția dintre intertemporal și tranzitoriu _____	16
1.3. Noțiunea de „succesiune de legi penale” _____	19
1.3.1. Condițiile existenței succesiunii de legi penale _____	23
1.3.2. Legea intermediară _____	26
1.3.3. Modificarea condițiilor obiective de pedepsibilitate _____	28
1.3.4. Modificarea cauzelor justificative _____	31
1.3.5. Situația legilor temporare și excepționale _____	34
1.4. Ordonanțele de urgență ale Guvernului și aplicarea legii penale mai favorabile _____	38
1.5. Noțiunea de „normă jurisprudențială” _____	42
1.5.1. Norma interpretativă jurisprudențială constituțională _____	47
1.5.2. Norma interpretativă jurisprudențială a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	50
1.6. Concluzii _____	53

CAPITOLUL AL II-LEA. TEORII CU PRIVIRE LA

SUCCESIUNEA ÎN TIMP DE LEGI PENALE _____	55
2.1. Introducere în teoriile succesiunii în timp de legi penale _____	55
2.2. Noțiunea de „retroactivitate” în dreptul penal _____	56
2.3. Principiul neretroactivității legii penale _____	61
2.4. Teoria faptului concret _____	65
2.5. Teoriile continuității ilicitului _____	70
2.6. Teoriile continuității normativ-tipice _____	72
2.7. Teoria deplinei cuprinderi și teoria raporturilor structurale _____	80
2.8. Succesiunea în timp a normelor penale incomplete _____	86
2.9. Concluzii _____	97

CAPITOLUL AL III-LEA. PRINCIPIUL APLICĂRII LEGII	
PENALE MAI FAVORABILE ÎN DREPTUL PENAL	
ROMÂN	98
3.1. Legea penală mai favorabilă în Codul penal „Alexandru Ioan Cuza” (perioada 1865-1936)	98
3.2. Legea penală mai favorabilă în Codul penal „Carol al II-lea” (perioada 1936-1968)	106
3.3. Legea penală mai favorabilă în Codul penal de la 1969 (perioada 1969-2014)	114
3.3.1. Retroactivitatea legii penale (art. 12 din Codul penal de la 1969)	116
3.3.2. Aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile (art. 13 din Codul penal de la 1969)	120
3.3.3. Aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive (art. 14 din Codul penal de la 1969)	124
3.3.4. Aplicarea facultativă a legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive (art. 15 din Codul penal de la 1969)	125
3.4. Legea penală mai favorabilă în Codul penal în vigoare	128
3.4.1. Aplicarea legii penale de dezincriminare (art. 4 din Codul penal în vigoare)	128
3.4.2. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei (art. 5 din Codul penal în vigoare)	132
3.4.3. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei (art. 6 din Codul penal în vigoare)	134
3.4.4. Legea penală mai favorabilă, potrivit Legii nr. 238/2018 de modificare a Codului penal	136
3.5. Concluzii	142
 CAPITOLUL AL IV-LEA. DETERMINAREA LEGII PENALE	
MAI FAVORABILE	
4.1. Utilitatea analizei de drept comparat	146
4.2. Geneza juridico-penală a principiului aplicării legii penale mai favorabile	148
4.2.1. Revoluția franceză și preeminența legii	149

4.2.2. Rațiunile teoretice ale principiului legii penale mai favorabile _____	153
4.2.3. Autonomia principiului aplicării legii penale mai favorabile _____	154
4.3. Criteriul de referință temporală <i>tempus commissi delicti</i> _____	159
4.4. Metodele de determinare a legii penale mai favorabile _____	172
4.4.1. Despre aprecierea <i>in concreto</i> și determinarea <i>in abstracto</i> _____	172
4.4.2. Criteriile de determinare a legii penale mai favorabile utilizate de doctrina română _____	176
4.4.3. Metodele diferențiate de determinare a legii penale mai favorabile _____	178
4.4.4. Metodele unitare de determinare a legii penale mai favorabile (aplicarea în bloc) _____	184
4.4.4.1. Critica Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 _____	185
4.4.4.2. Atenuarea, în dreptul comparat, a metodei globale de determinare a legii penale mai favorabile _____	189
4.4.5. Metodele de determinare a legii penale mai favorabile _____	190
4.5. Particularitățile aplicării retroactive a legii penale mai favorabile în cazul condamnărilor definitive _____	192
4.5.1. Principiul <i>non bis in idem</i> și lucrul judecat _____	192
4.5.2. De la absolutizarea la relativizarea lucrului judecat penal _____	195
4.5.3. Noțiunea de „lucru judecat penal” în diversele doctrine europene _____	196
4.5.4. Rolul principiului constituțional al egalității în ponderarea principiului legii penale mai favorabile cu principiul lucrului judecat penal _____	200
4.5.5. Condițiile reținute de doctrina română pentru aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei _____	204
4.5.6. Particularitățile reanalizării, sub incidența legii penale mai favorabile, a condamnărilor definitive la pedeapsa cu amendă _____	206

4.6. Legea penală mai favorabilă în cazul concursului de infracțiuni _____	208
4.6.1. Poziția doctrinei _____	208
4.6.2. Jurisprudența obligatorie în materia legii penale mai favorabile în cazul concursului de infracțiuni _____	211
4.6.2.1. Critica Deciziei nr. 1 din 14 aprilie 2014 _____	212
4.6.2.2. Critica Deciziei nr. 29 din 19 noiembrie 2015 _____	217
4.6.2.3. Critica Deciziei nr. 7 din 2 martie 2016 _____	218
4.7. Legea penală mai favorabilă în cazul liberării condiționate _____	218
4.7.1. Poziția doctrinei _____	218
4.7.2. Jurisprudența obligatorie în materia legii penale mai favorabile în cazul liberării condiționate _____	219

CAPITOLUL AL V-LEA. EVOLUȚIA JURISPRUDENȚEI EUROPENE ÎN MATERIA LEGII PENALE MAI FAVORABILE _____	221
5.1. Curtea Europeană a Drepturilor Omului și impactul interpretării evolutive asupra legii penale mai favorabile _____	221
5.2. Europeanismul judiciar ca metodă de aplicare a dreptului penal _____	226
5.3. Cauza <i>Dragotoniu și Militaru-Pidhorni contra României</i> (2007) _____	228
5.4. Cauza <i>Scoppola contra Italiei</i> , Marea Cameră (2009) _____	229
5.5. Cauza <i>Del Rio Prada contra Spaniei</i> (2012) _____	231
5.6. Cauza <i>Del Rio Prada contra Spaniei</i> , Marea Cameră (2013) _____	233
5.7. Cauza <i>Gouarré Patte contra Andorra</i> (2016) _____	234
5.8. Cauza <i>Koprivnikar contra Sloveniei</i> (2017) _____	235
5.9. Concluzii _____	238

CAPITOLUL AL VI-LEA. PRINCIPIUL APLICĂRII LEGII PENALE MAI FAVORABILE ÎN ALTE MATERII DECÂT INFRAȚIUNI ȘI PEDEPSE _____	240
6.1. Principiul aplicării legii penale mai favorabile în cazul dispozițiilor procesual penale materiale _____	240
6.1.1. Principiile de aplicare în timp a legii procesual penale _____	240

6.1.2. Despre natura juridică a unor instituții de drept represiv _____	243
6.1.3. Consecințele derivate din principiul neretroactivității legii procesual penale _____	245
6.1.4. Aplicabilitatea principiului legii mai favorabile la dispozițiile procesual penale materiale. Cadrul general ____	248
6.1.5. Aplicabilitatea principiului legii mai favorabile la instituția plângerii prealabile _____	253
6.1.6. Aplicabilitatea principiului legii mai favorabile la instituția împăcării și medierii _____	255
6.1.7. Aplicabilitatea principiului legii mai favorabile în cazul prescripției răspunderii penale _____	258
6.2. Principiul aplicării legii penale mai favorabile în domeniul măsurilor educative _____	263
6.2.1. Critica dispozițiilor speciale privind aplicarea legii penale mai favorabile minorilor din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal _____	266
6.3. Principiul aplicării legii penale mai favorabile în domeniul măsurilor de siguranță _____	270
CAPITOLUL AL VII-LEA. CONCLUZII FINALE _____	276
BIBLIOGRAFIE _____	281
INDICE _____	295